

คำนำ

การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ เป็นการเฝ้าระวังอุปสรรคและข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติภารกิจของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ โดยเริ่มดำเนินการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่ในขณะนั้นยังไม่รวมภารกิจในเรื่อง การควบคุมภายใน ในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ได้คำนึงถึงปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรค และข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน โดยได้ระดมความคิดเห็นจากบุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ เพื่อเสนอความเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับการปฏิบัติงาน

การดำเนินงานด้านบริหารความเสี่ยงของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ ได้เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และมีความต้องการที่จะพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงานภายในราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ ผลสำเร็จจากการดำเนินการร่วมกันจะทำให้มั่นใจได้ว่าการบริหารความเสี่ยงสามารถตอบสนองต่อปัจจัยเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม สามารถลดความสูญเสียและเพิ่มโอกาสในการบรรลุผลสำเร็จตามยุทธศาสตร์ของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ เพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง (High Performance Organization: HPO) ในทุก ๆ ด้านต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้พัฒนานำเครื่องมือการประเมินเชิงบวก เพื่อเป็นมาตรฐานการป้องกันการทุจริตและเป็นกลไกในการสร้างความตระหนักในหน่วยงานภาครัฐ มีการดำเนินงานอย่างโปร่งใสและมีคุณธรรม โดยใช้ชื่อว่า “การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA)”

การนำเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินงานขององค์กรจะไม่มีทุจริต หากมีการกระทำทุจริตเกิดขึ้น องค์กรก็สามารถรับทราบอย่างรวดเร็วและหาวิธีการที่จะบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้นให้เหลือน้อยที่สุด เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ ได้เข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕ โดยใช้แนวทางและเครื่องมือการประเมินตามที่ สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งเครื่องมือในการประเมินแบบตรวจการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment : OIT) เป็นการประเมินเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ ทั้งนี้ การประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในเพื่อป้องกันการทุจริต จะสอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ตัวชี้วัดย่อยที่ ๑๐.๑ การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต ได้แก่ นโยบายไม่รับของขวัญ การประเมินความเสี่ยงเพื่อการป้องกันการทุจริต การส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรและแผนป้องกันการทุจริต โดยจะนำเครื่องมือดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการป้องกันการทุจริตในองค์กรให้ลดน้อยลงหรือไม่สามารถเกิดขึ้นได้

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์	๑
๑.๓ ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์	๒
๑.๔ พันธกิจและยุทธศาสตร์ของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์	๒
บทที่ ๒ นโยบายบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์	
๒.๑ หลักการและเหตุผลในการบริหารความเสี่ยง	๕
๒.๒ วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๕
๒.๓ การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร	๖
๒.๔ กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๖
๒.๕ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๘
๒.๖ ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๙
บทที่ ๓ กระบวนการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์	
• ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต	๑๑
๓.๑ การระบุความเสี่ยง และการประเมินความเสี่ยง	๑๒
๓.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๑๔
๓.๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	๑๔
๓.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	๑๕
๓.๕ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง	๑๗
- บทวิเคราะห์ การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕	๑๘
๓.๖ การดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง	๒๐
๓.๗ การติดตามประเมินผล	๒๐
๓.๘ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง	๒๐

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ ๑	ตารางระบุความเสี่ยง และการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑๓
ตารางที่ ๒	การจัดลำดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยงโดยใช้ ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)	๑๔
ตารางที่ ๓	ระดับแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริต	๑๕

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของราชวิทยาลัยจุฬารักษ์

ราชวิทยาลัยจุฬารักษ์ (Chulabhorn Royal Academy) เป็นสถาบันการศึกษาวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสถาบันการแพทย์ในกำกับของรัฐบาลที่ ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ทรงมีพระประสงค์ให้ ก่อตั้งขึ้นเพื่อสานต่อพระปณิธาน และเพื่อเฉลิมพระเกียรติ ๙๐ ปี พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๙ ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติราชวิทยาลัยจุฬารักษ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้ราชวิทยาลัยจุฬารักษ์ ประกอบด้วย สถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬารักษ์ วิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์เจ้าฟ้าจุฬารักษ์ และสำนักงานราชวิทยาลัยจุฬารักษ์

สำนักงานราชวิทยาลัยจุฬารักษ์ ทำหน้าที่บริหารจัดการกิจการทั่วไป จัดทำนโยบายและแผน ประสานงานกับส่วนงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนกิจการของราชวิทยาลัยจุฬารักษ์และ ดำเนินการตามที่เลขาธิการราชวิทยาลัยจุฬารักษ์ หรือที่สภाराชวิทยาลัยจุฬารักษ์มอบหมาย

สถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬารักษ์ ทำหน้าที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ทำการวิจัยนำ ผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และให้บริการทางวิชาการ

วิทยาลัยวิทยาศาสตร์การแพทย์เจ้าฟ้าจุฬารักษ์ ทำหน้าที่จัดการศึกษาทางด้านแพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ สาธารณสุขศาสตร์ วิทยาศาสตร์การแพทย์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ ทำการวิจัยและสนับสนุน ให้ทำการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ในเรื่องดังกล่าว ให้บริการในการบำบัดรักษาผู้ป่วย

๑.๒ วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งราชวิทยาลัยจุฬารักษ์

- (๑) เป็นสถาบันการวิจัยและวิชาการชั้นสูง
- (๒) จัดการศึกษาด้านวิชาการและวิชาชีพ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม การแพทย์ และการสาธารณสุข ผลิตบุคลากรในระดับสูง
- (๓) ส่งเสริมการวิจัย สร้าง ประมวล ประยุกต์ เผยแพร่ และพัฒนางานวิจัย
- (๔) สร้างองค์ความรู้ เป็นศูนย์ความเป็นเลิศทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม การแพทย์ และการสาธารณสุข
- (๕) ให้บริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขแก่ประชาชน ให้ความช่วยเหลือผู้ยากไร้ และผู้ประสบภัย พิบัติ
- (๖) ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

๑.๓ ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์

ปรัชญา “เป็นเลิศเพื่อทุกชีวิต”

“Be Excellent for lives”

ปณิธาน เป็นศูนย์กลางการศึกษาและวิจัยสู่ความเป็นเลิศด้านวิชาการและวิชาชีพ เพื่อบริการมวลมนุษยชาติอย่างยั่งยืน

วิสัยทัศน์ “สร้างสุขภาวะที่ดีและเท่าเทียมเพื่อทุกชีวิต ด้วยวิทยาการขั้นสูง นวัตกรรมและความเป็นเลิศ”

“Deliver Comprehensive Health & Health Equity for All through Advanced Sciences, Innovation and Excellent”

๑.๔ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์

- (๑) จัดการศึกษาเพื่อสร้างบัณฑิตที่เป็นผู้นำและนักวิจัยทางวิชาชีพด้านสุขภาพ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การแพทย์ การสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
- (๒) วิจัย สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านสุขภาพ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการแพทย์ การสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อมที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง สามารถชั้นนำและขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศและสังคม
- (๓) ให้บริการวิชาการและวิชาชีพด้านสุขภาพที่เป็นเลิศ และเป็นธรรมแก่สังคม ด้วยความเสมอภาคและไม่เหลื่อมล้ำ
- (๔) บริหารจัดการให้เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ และมีการพัฒนาต่อเนื่องยั่งยืนให้เป็นสถาบันที่เป็นเลิศในระดับสากล
- (๕) สืบสาน และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ศาสนา ศิลธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- (๖) สืบสานพระปณิธานในการช่วยเหลือประชาชนด้วยความเพียรและจิตเมตตา

ยุทธศาสตร์ของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เร่งพัฒนาการศึกษาและนวัตกรรมบริการสุขภาพที่มีคุณภาพสูงเพื่อบริการสังคม และชุมชนทุกระดับด้วยความเป็นเลิศ จากผลงานวิจัยทางวิทยาการขั้นสูงของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ตามพระปณิธาน (Accelerating Quality Education and Inclusive Healthcare Innovation for Society Based on CRA Excellence in Advanced Sciences)

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ สร้างเสริมความเป็นเลิศด้านการวิจัยพื้นฐานและวิจัยประยุกต์ โดยบูรณาการศาสตร์สุขภาพหนึ่งเดียวเพื่อความยั่งยืน (Boosting Research Excellence Including Basic and Applied Sciences Using One Health Integration for Sustainability)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปฏิรูปราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์สู่มหาวิทยาลัยดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (Revolutionizing Digital and AI-Based Campus)

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาสู่องค์กรสมรรถนะสูงทางด้านบริหารจัดการ ทรัพยากรมนุษย์ และสิ่งแวดล้อมในการทำงาน (Reinforcing Smart System, Smart People and Smart Workplace)

สืบเนื่องจากองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ได้ประกาศคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต หรือ CPI (Corruption Perceptions Index : CPI) ประจำปี ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๕ ประเทศไทยได้รับคะแนน ๓๕ คะแนน อยู่ในลำดับที่ ๑๑๐ จากประเทศที่ร่วมประเมินทั้งหมด ๑๘๐ ประเทศทั่วโลก ลดลงจากปี ๒๕๖๓ ที่ได้รับ ๓๖ คะแนน นอกจากนี้ อันดับของประเทศไทยในกลุ่มอาเซียนยังคงอันดับ ๖ จาก ๑๑ ประเทศ ผลคะแนนพบว่า ประเทศไทยมีแหล่งการประเมินที่มีคะแนนลดลง ๔ แหล่งการประเมิน จากแหล่งข้อมูลทั้ง ๙ แหล่ง คือ IMD World หรือคะแนนในส่วนการตัดสินใจและการทุจริตมีอยู่หรือไม่ และมากน้อยเพียงใดอยู่ที่ ๓๙ คะแนน ลดลง ๒ คะแนน เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๓ ที่ได้ ๔๑ คะแนน PERC หรือระดับการรับรู้ว่าการทุจริตเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองมากน้อยเพียงใด ได้ ๓๖ คะแนน ลดลง ๒ คะแนนเมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๓ ที่ได้ ๓๘ คะแนน WEF หรือภาคธุรกิจต้องจ่ายเงินสินบนในกระบวนการต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด ได้ ๔๒ คะแนน ลดลง ๑ คะแนนเมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๓ ที่ได้ ๔๓ คะแนน และ WJP หรือเจ้าหน้าที่รัฐมีพฤติกรรมการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบมากน้อยเพียงใด ได้ ๓๕ คะแนน ลดลงมากที่สุดถึง ๓ คะแนน หากเทียบกับปี ๒๕๖๓ ที่ได้ ๓๘ คะแนน ในขณะที่เดียวกัน แหล่งข้อมูล V-DEM หรือการทุจริตในภาครัฐ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และตุลาการ เกี่ยวกับสินบน การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับส่วนรวม มากน้อยเพียงใด ไทยได้คะแนนเพิ่มขึ้น ๖ คะแนน โดยได้ ๒๖ คะแนน หากเทียบกับปี ๒๕๖๓ ที่ได้เพียง ๒๐ คะแนน และประเทศไทยมีแหล่งการประเมินที่มีคะแนนคงที่ทั้งหมด ๔ แหล่งการประเมิน คือ BF (TI) (๓๗ คะแนน) EIU (๓๗ คะแนน) GI (๓๕ คะแนน) และ PRS (๓๒ คะแนน) จากผลคะแนนการรับรู้การทุจริต ในปี ๒๐๒๑ เป็นเครื่องบ่งชี้สำคัญถึงสถานการณ์การทุจริตในประเทศไทย ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐบาลจำเป็นต้องมีนโยบายในการแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างจริงจัง เพื่อนำไปสู่แนวทางปฏิบัติในการสร้างความโปร่งใสในการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ

ราชวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ ได้ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมของราชวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ จากผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้รับเกียรติบัตรจากคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติให้เป็น “องค์กรส่งเสริมคุณธรรม” และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้รับเกียรติบัตรให้เป็น “องค์กรคุณธรรมต้นแบบ” ตามโครงการส่งเสริมชุมชน องค์กร อำเภอ และจังหวัดคุณธรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ภายใต้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) นอกจากนี้ มีการกำหนดนโยบายการส่งเสริมจริยธรรม สอดส่องดูแล ทรนงค์ ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และการขับเคลื่อนงานด้านจริยธรรม อีกทั้ง ยังมีบทบาทอำนาจหน้าที่ในการขับเคลื่อนหน่วยงานให้บริหารภายใต้กรอบธรรมาภิบาล เพื่อลดปัญหาการทุจริต จึงเล็งเห็นว่า เพื่อขับเคลื่อนองค์กรสู่ธรรมาภิบาล โดยเฉพาะการให้บริการในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต อันเป็นการแก้ไขปัญหาการรับสินบน ความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ ลดปัญหาการสนับสนุนโดยอำนาจหน้าที่ให้กับพรรคพวก มีระบบเส้นสายระบบอุปถัมภ์ และความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน มีการจัดการที่ทำให้ไม่เกิดการแข่งขัน นอกจากนี้ เพื่อมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้น มิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือหนึ่งในการบริหารเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาล ทั้งนี้ ราชวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ จึงเห็นความจำเป็นที่ต้องมีแผนการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานมีแนวทางการบริหารความเสี่ยงการทุจริตของทุกภาระงาน โดยเฉพาะการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานต้องให้ความสำคัญ และถือเป็นนโยบายขององค์กรด้วยการสั่งการหรือมอบหมายให้มี การวางระบบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตต่อไป

บทที่ ๒

นโยบายบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตของราชวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์

๒.๑ หลักการและเหตุผลในการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

ความเสี่ยง คือ โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคตและมีผลกระทบหรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงินและการบริหาร

การบริหารความเสี่ยง เป็นภารกิจสำคัญที่ทุกองค์กรมีความจำเป็นต้องดำเนินการ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่า การดำเนินภารกิจต่าง ๆ ขององค์กร จะประสบความสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย ได้นั้นจำเป็นต้องมีแผนการบริหารความเสี่ยงที่ดี จะต้องให้บุคลากรในองค์กรทุกฝ่าย ได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ตรวจสอบประเมินความเสี่ยง และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับองค์กรอยู่เสมอ และร่วมกันวางแผนป้องกันและควบคุมให้เหมาะสมกับภารกิจ เพื่อลดสภาพปัญหาหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่อาจสร้างความเสียหายหรือความสูญเสียชีวิตให้กับองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของการทุจริต พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๓

“ทุจริตในภาครัฐ” คือ ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤตินิยมชอบในภาครัฐ

“ทุจริตต่อหน้าที่” คือ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ อย่างใดในตำแหน่ง หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่ที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่

๒.๒ วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายใน ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างความซื่อสัตย์และค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะ

ประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่า องค์กรที่ไม่มีมีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดย ให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

๑. เพื่อขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ให้บรรลุเป้าหมาย โดยการบริหาร ความเสี่ยงและการควบคุมภายในให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
๒. เพื่อบูรณาการการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในเข้ากับการทำงานประจำ เพื่อให้ผลงานตามภารกิจของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
๓. เพื่อให้บุคลากรของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์มีส่วนร่วมในการรับรู้ ตระหนัก และดำเนินการ ตลอดจนเห็นความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

๒.๓ การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยง ก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระ งานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของความ รับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๒.๔ กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations ๒๐๑๓) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐาน ที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ โดยที่ผ่านมา มีการออกแนวทางการควบคุม ภายในเพิ่มเติมอีก ๓ ครั้ง คือ ครั้งแรกเมื่อปี ๒๐๐๖ เป็นแนวทางด้านการรายงานทางการเงิน Internal Control over Financial Report – Guidance for Small Public Companies ครั้งที่ ๒ เมื่อปี ๒๐๐๙ เป็นแนวทางด้านการกำกับติดตาม Guidance on Monitoring of Internal Control ครั้งที่ ๓ ในปี ๒๐๑๓ เป็นแนวทางเพิ่มเติมด้านการควบคุมภายใน Internal Control – Integrated Framework : Framework and Appendices การปรับปรุงในปี ๒๐๑๓ นี้ยังคงยึดกรอบแนวคิดเดิมของปี ๑๙๙๒ ที่ กำหนดให้มีการควบคุมภายในแต่เพิ่มเติมในส่วนอื่น ๆ ให้ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มเติม

เรื่องการสอดส่องในภาพรวม ของการกำกับดูแลองค์กร ดังนั้น การควบคุมภายในจึงถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะตอบสนอง ต่อความคาดหวังของกิจการในการป้องกันเฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริตภายในองค์กร

สำหรับมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ : สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

- หลักการที่ ๑ – องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม
- หลักการที่ ๒ – คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล
- หลักการที่ ๓ - คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน
- หลักการที่ ๔ - องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน
- หลักการที่ ๕ – องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ : การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

- หลักการที่ ๖ – กำหนดเป้าหมายชัดเจน
- หลักการที่ ๗ – ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ – พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

- หลักการที่ ๙ – ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ : กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

- หลักการที่ ๑๐ – ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- หลักการที่ ๑๑ – พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม
- หลักการที่ ๑๒ – ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ : สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

- หลักการที่ ๑๓ – องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ
- หลักการที่ ๑๔ -- มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้
- หลักการที่ ๑๕ -- มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ : กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

- หลักการที่ ๑๖ – ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน
- หลักการที่ ๑๗ – ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลา และเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริงและนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

สำหรับแผนฯ ฉบับนี้ จะเน้นตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ องค์ประกอบที่ ๒ หลักการที่ ๘ ในเรื่อง การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นหลัก

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

❖ **Corrective** : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

❖ **Detective** : ฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้อง สอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

❖ **Preventive** : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การล่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด ในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

❖ **Forecasting** : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะอาจเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

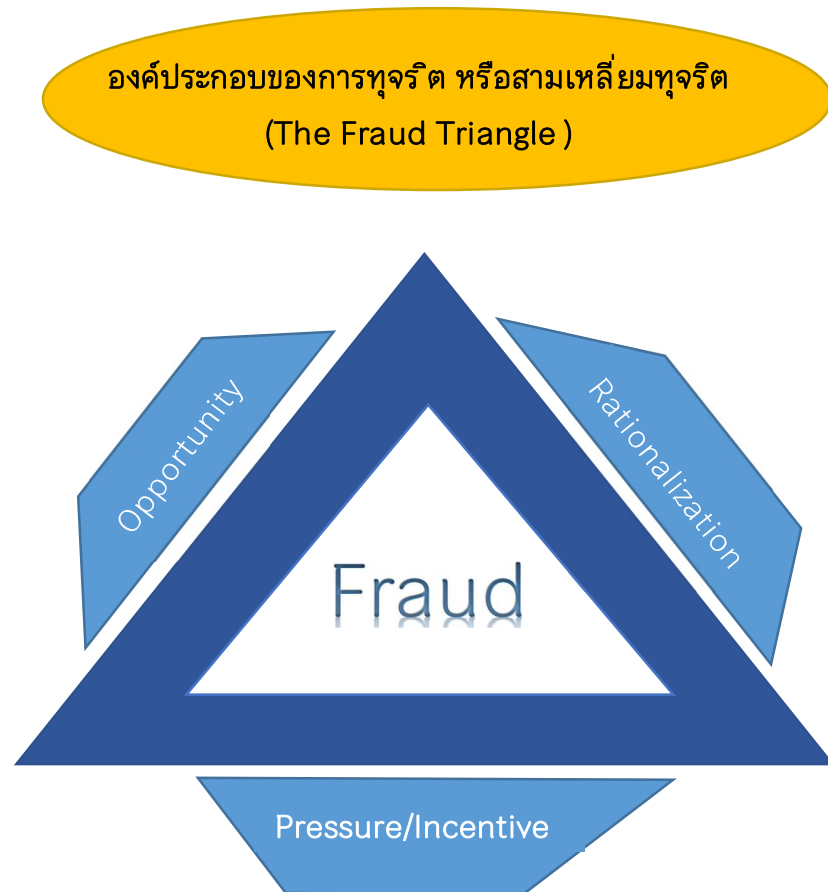
๒.๕ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือเรียกอีกอย่างได้ว่า ปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย ๓ องค์ประกอบ ดังนี้

๑) **แรงกดดันหรือแรงจูงใจ (Pressure/Incentive)** ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความต้องการที่ต้องทำการทุจริตหรือประพฤตินิยมชอบในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็ ความต้องการ ความอยากมีอยากได้ในสิ่งที่มีขาด การต้องการเอาชนะในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะมาจากสาเหตุในวัตถุหรือสิทธิหรืออำนาจต่างๆ เป็นต้น

๒) **โอกาส (Opportunity)** ซึ่งเกิดจากช่องว่างหรือช่องโหว่ของระบบต่างๆคุณภาพที่ไม่ดีพอในการควบคุม กำกับ ดูแลภายในเรื่องต่างๆ ทำให้เป็นช่องว่างหรือช่องโหว่ที่สามารถ ดำเนินการทุจริตได้ เช่น การวางกฎระเบียบที่ไม่รัดกุม การมีช่องว่างทางกฎหมายที่เปิดโอกาสให้กระทำได้การใช้ดุลพินิจที่มากเกินไป เป็นต้น

๓) การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำ (Rationalization) ซึ่งเป็น การหาเหตุอ้างให้กระทำการ เพื่อรองรับการดำเนินการที่ทุจริต หรือการหาข้ออ้างที่จะให้การกระทำทุจริตนั้นๆ ดูเป็นเรื่องของความ จำเป็น เช่น การอ้างเหตุว่ามีฐานะที่ยากจน การอ้างว่าเป็นการกระทำที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ต้องให้สินบน กันอยู่เสมอ หรือการอ้างโดยหาเหตุผลต่างๆ มาสนับสนุนเพื่อให้การกระทำที่ผิดเป็นถูก เป็นต้น

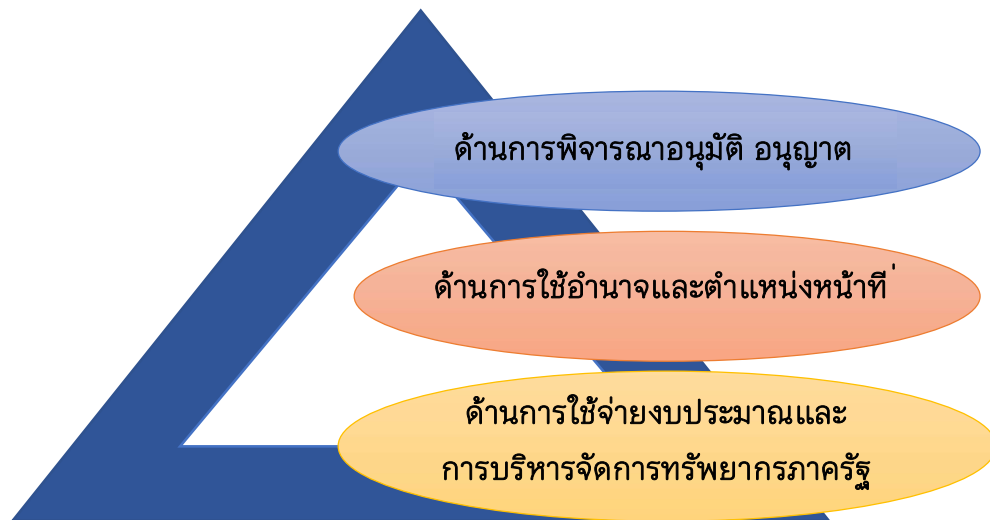
๒.๖ ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน โดยแบ่งประเภท ความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑) ด้านการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มี ภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการ พิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘) เช่น รับสินบนเพื่อให้ดำเนินงานมีความสะดวกคล่องตัว การใช้ทรัพย์สินขององค์กรเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

๒) ด้านการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ เช่น การให้ทุนสนับสนุนการศึกษาต่าง ๆ ให้กับพรรคพวก มีระบบเส้นสายระบบอุปถัมภ์ ความไม่โปร่งใสในการบริหารงานบุคคล เช่น การซื้อขายตำแหน่ง การประเมินความดีความชอบ การแต่งตั้ง และโยกย้าย เป็นต้น

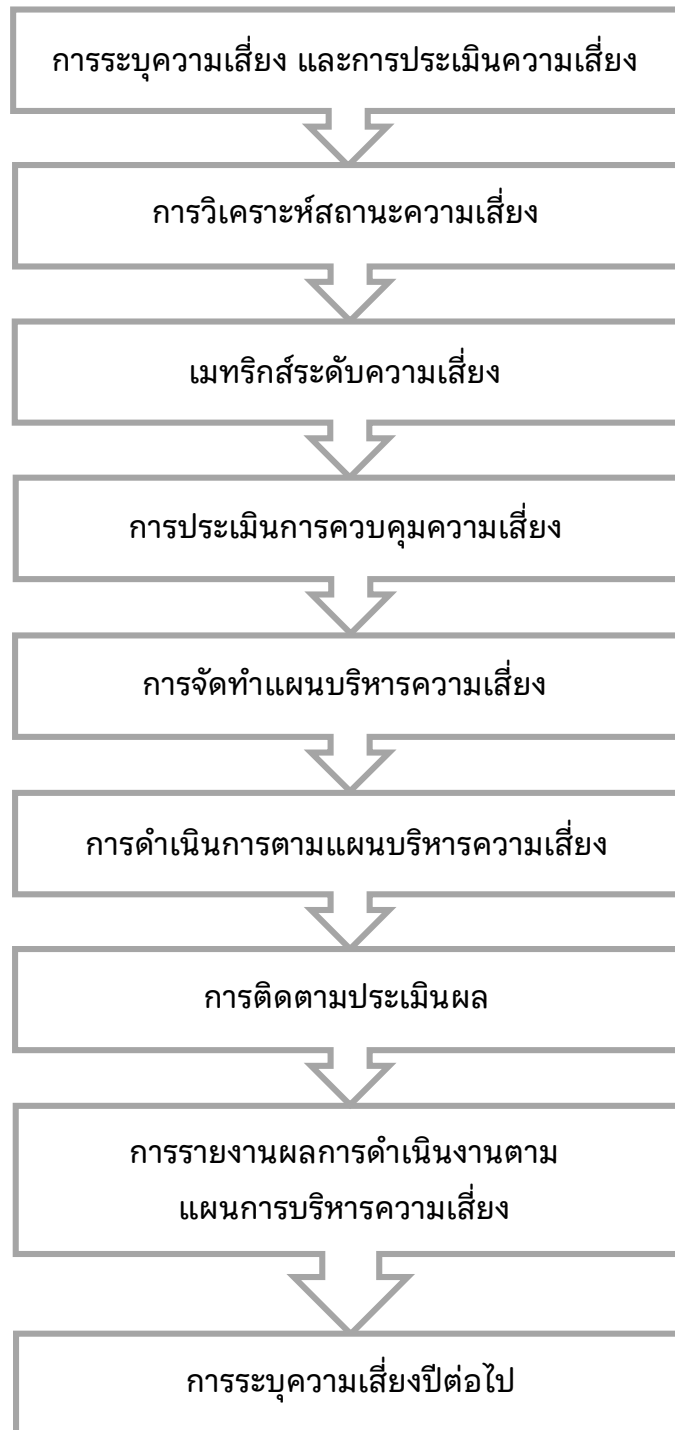
๓) ด้านการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ เช่น การกำหนด TOR การจัดซื้อจัดจ้าง มีการกำหนดขอบเขตงาน หรือเนื้องานที่เกินความจำเป็น เพื่อให้มีการประมาณการราคา ในส่วนนี้โดยมีผลประโยชน์ทับซ้อน มีการจัดการที่ทำให้ไม่เกิดการแข่งขัน

บทที่ ๓

กระบวนการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์

ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต มี ๘ ขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ การระบุความเสี่ยง และการประเมินความเสี่ยง (Risk Identification)

การระบุความเสี่ยง หมายถึง การระบุความเสี่ยงที่องค์กรเผชิญอยู่หรือแฝงอยู่ในกระบวนการทำงาน ซึ่งจะต้องสามารถอธิบายถึงผลกระทบความเสี่ยงหรือลักษณะความเสียหายที่เกิดจากความเสี่ยงได้

การระบุความเสี่ยง จะต้องสามารถระบุความเสี่ยงภายในหน่วยงานได้ว่า กระบวนการทำงานกำลังประสบปัญหา หรือเผชิญกับความไม่โปร่งใส และก่อให้เกิดการทุจริต ทั้งนี้ หน่วยงานสามารถอธิบายถึงผลกระทบความเสี่ยง หรือลักษณะความเสียหายที่เกิดจากความเสี่ยง เพื่อที่จะสามารถประเมินความเสี่ยงหรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตได้

เทคนิคในการ ระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง และการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ที่	ความเสี่ยงด้านการทุจริต	ปัจจัยเสี่ยง/ เหตุการณ์เสี่ยง	โอกาส	ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการป้องกัน การทุจริต/ แผนบริหารความเสี่ยง	หน่วยงานรับผิดชอบ

การประเมินความเสี่ยง มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงในแต่ละประเด็น โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ ในการที่จะดำเนินการเร่งป้องกันและแก้ไขบริหารจัดการ หากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่างๆ ขึ้น ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงประกอบด้วย

๑. **การประเมินโอกาสการเกิด (Likelihood)** คือ การประเมินโอกาส ของการที่แต่ละเหตุการณ์จะเกิดขึ้น โดยการพิจารณาจากสถิติการเกิดเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน หรือการคาดการณ์ล่วงหน้าของโอกาสที่จะเกิดในอนาคต
๒. **การประเมินผลกระทบ (Impact)** คือ การประเมินความเสียหายที่จะเกิดขึ้น หากความเสี่ยงนั้นเกิดขึ้นเป็นการพิจารณา ระดับความรุนแรงและมูลค่าความเสียหายจากความเสี่ยงที่คาดว่าจะได้รับ
๓. **ระดับความเสี่ยง (Risk Level)** กำหนดค่าเท่ากับผลคูณของระดับโอกาสที่ความเสี่ยงอาจเกิดขึ้น (Likelihood) และระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) อันเนื่องมาจากความเสี่ยง

****ระดับความเสี่ยง (Risk Level) = ระดับโอกาสการเกิด (Likelihood) x ระดับผลกระทบ (Impact)**

๓.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ให้นำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต ตามรายสีที่กำหนด (เขียว เหลือง ส้ม แดง) โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสี ตารางที่ ๒ การจัดลำดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยงโดยใช้ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ตาราง Risk Matrix แสดงระดับความเสี่ยง (เป็นค่าคะแนนระหว่างโอกาส x ผลกระทบ)

ผลกระทบของความเสี่ยง (Impact)	๕ = สูงมาก	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔ = สูง	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓ = ปานกลาง	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒ = น้อย	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑ = น้อยมาก	๑	๒	๓	๔	๕
		๑ = น้อยมาก	๒ = น้อย	๓ = ปานกลาง	๔ = สูง	๕ = สูงมาก
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)				

๓.๓ เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ตารางที่ ๓ ระดับแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริต

นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๑ นำมาแยกสถานะความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ระดับความเสี่ยง โดยรวม	ระดับคะแนน	แถบสี	ความหมาย
ต่ำ	๑ - ๓	เขียว	ระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง ไม่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม
ปานกลาง	๔ - ๙	เหลือง	ระดับที่พอรับได้ แต่ต้องมีการควบคุม เพื่อ ป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ ยอมรับไม่ได้
สูง	๑๐ - ๑๖	ส้ม	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ โดยต้องจัดการ ความเสี่ยง เพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
สูงมาก	๑๗ - ๒๕	แดง	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่ง จัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที

๓.๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

จากการระบุความเสี่ยง และประเมินความเสี่ยง นำโอกาสการเกิด/ผลกระทบ ที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมาก ที่เป็น สีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒-๓ มาทำการหาค่าระดับความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับโอกาสการเกิด (Likelihood) x ระดับผลกระทบ (Impact) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนค่าโอกาสของความเสี่ยง และค่าผลกระทบ ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ปริมาณ และเกณฑ์คุณภาพตามสภาพแวดล้อมของหน่วยงาน ดังนี้

๑. เกณฑ์การให้คะแนนค่าโอกาสของความเสี่ยง “L”

- กรณีที่ข้อมูลเป็นจำนวนตัวเลข หรือจำนวนเงิน ควรใช้เกณฑ์ความเสี่ยงเชิงปริมาณ
- กรณีไม่สามารถระบุจำนวนครั้งของโอกาสที่จะเกิดขึ้น ควรใช้เกณฑ์เชิงคุณภาพ

ขั้นตอนนี้เป็นารระบุค่าโอกาสการเกิดเหตุการณ์ว่าจะอยู่ในระดับต่าง ๆ ที่หน่วยงานเห็นว่าเหมาะสมยอมรับได้ดังนี้

❖ การพิจารณาโอกาสเกิดปัจจัยเสี่ยงหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น (เชิงปริมาณ) ใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ระดับ	ความหมาย	รายละเอียด
๕	สูงมาก	๑ เดือนต่อครั้ง หรือมากกว่า
๔	สูง	๑ - ๖ เดือน ต่อครั้ง แต่ไม่เกิน ๕ ครั้ง
๓	ปานกลาง	๑ ปี ต่อครั้ง
๒	น้อย	๒ - ๓ ปีต่อครั้ง
๑	น้อยมาก	๕ ปีต่อครั้ง

❖ การพิจารณาโอกาสเกิดปัจจัยเสี่ยงหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น (เชิงคุณภาพ)
ใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ระดับ	ความหมาย	รายละเอียด
๕	สูงมาก	มีโอกาสในการเกิด เกือบทุกครั้ง
๔	สูง	มีโอกาสในการเกิด ค่อนข้างสูงหรือบ่อยๆ
๓	ปานกลาง	มีโอกาสในการเกิด บางครั้ง
๒	น้อย	อาจมีโอกาในการเกิด แต่นานครั้ง
๑	น้อยมาก	ไม่น่าจะมีโอกาสเกิดขึ้นเลย

๒. เกณฑ์การให้คะแนนระดับความรุนแรงของผลกระทบ “I”

- กรณีที่ข้อมูลสามารถระบุความเสียหายเป็นจำนวนเงินได้ จะใช้ค่าคะแนนเชิงปริมาณ
- กรณีความเสียหายหรือผลกระทบที่ไม่สามารถกำหนดค่าเป็นจำนวนเงินได้ จะใช้ค่าคะแนนเชิงคุณภาพ

❖ เกณฑ์การประเมินความเสียหายหรือความรุนแรงของผลกระทบ (เชิงปริมาณ)
ใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ระดับ	ความหมาย	รายละเอียด
๕	สูงมาก	ความเสียหายเป็นวงเงินมากกว่า ๒๐ ล้านบาท
๔	สูง	ความเสียหายเป็นวงเงิน ๕ ถึง ๒๐ ล้านบาท
๓	ปานกลาง	ความเสียหายเป็นวงเงิน ๕ แสนบาท ถึง ๕ ล้านบาท
๒	น้อย	ความเสียหายเป็นวงเงิน ๒ ถึง ๕ แสนบาท
๑	น้อยมาก	ความเสียหายเป็นวงเงินน้อยกว่า ๒ แสนบาท

❖ เกณฑ์การประเมินความเสียหายหรือความรุนแรงของผลกระทบ (เชิงคุณภาพ)

ระดับ	ความหมาย	รายละเอียด
๕	สูงมาก	- มีการสอบสวนดำเนินคดีอาญา เรียกร้องค่าเสียหาย และ/หรือคำสั่ง ให้ระงับการทำธุรกรรมใดๆ - มีการฝ่าฝืน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการฟ้องร้องดำเนินคดี หรือเรียกร้องค่าเสียหาย

ระดับ	ความหมาย	รายละเอียด
๔	สูง	- มีการสอบสวนอาจจะรวมถึงการดำเนินคดีอาญา และ/หรือเรียกร้องค่าเสียหายที่มีนัยสำคัญ - มีการฝ่าฝืน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการสอบสวนหรือรายงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓	ปานกลาง	- มีการฟ้องร้องคดีที่สำคัญ รวมทั้งการเรียกร้องค่าปรับ/ค่าเสียหายที่มีนัยสำคัญ - มีการฝ่าฝืน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เป็นโทษทางวินัย
๒	น้อย	- มีการฟ้องร้องคดีมีค่าปรับ ค่าเสียหายเล็กน้อย - มีการฝ่าฝืน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่ต้องว่ากล่าวตักเตือน
๑	น้อยมาก	- มีการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ไม่มีนัยสำคัญ

๓.๕ การจัดทำ แผนบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยงด้านการทุจริตที่มีความเสี่ยงสูงจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง ที่อยู่ในระดับค่าความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง หรือสูงมากนั้น มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง (กรณีที่หน่วยงานทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยง ในตารางที่ ๑ ไม่พบว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับสูงมากเลย แต่พบว่าความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับต่ำ ปานกลาง หรือน้อยให้ทำการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยง การทุจริต หรือให้หน่วยงานพิจารณาทำการเลือกภารกิจงาน หรือกระบวนการงานหรือการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดหรือมีโอกาสดเกิดความเสี่ยงการทุจริตนำมาประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม

Risk Management Process

บทวิเคราะห์ การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และการดำเนินงานหรือกิจกรรมที่แสดงถึงการจัดการความเสี่ยงหรือการดำเนินงานในกรณีที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมของหน่วยงาน

ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ ได้ทบทวนความเสี่ยงด้านการทุจริตของหน่วยงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ พบว่าความเสี่ยงด้านการทุจริตที่เกี่ยวข้องด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่เป็นความเสี่ยงด้านทุจริตที่มีระดับความเสี่ยงสูงสุด ซึ่งความเสี่ยงในด้านดังกล่าวได้ดำเนินการจัดการไปแล้วแต่ยังมีโอกาสที่จะเกิดขึ้น จึงได้มีการวางระบบการควบคุม และบริหารความเสี่ยง ตลอดจนระเบียบและขั้นตอนการปฏิบัติที่มีความชัดเจน ครบถ้วน โดยวางกรอบการป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และความเสี่ยงดังกล่าวมีมูลค่าความเสียหายมาก หากมีการทุจริตเกิดขึ้นอันจะส่งผลให้ระดับความเสี่ยงมีความรุนแรงต่อราชวิทยาลัยฯ จึงได้กำหนดมาตรการป้องกันการทุจริต ไว้ในแผนบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ด้วย โดยจำแนกออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง/เหตุการณ์เสี่ยง	โอกาส	ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการป้องกันการทุจริต/ แผนบริหารความเสี่ยง	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑	การให้ของกำนัล ในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน	มีการรับสินบนกับหน่วยงานอื่น เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน เช่น หน่วยงานภายนอกจ่ายสินบนให้กับเจ้าหน้าที่ เพื่อการประพัตติมิชอบ โดยที่ไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบขององค์กร	๒	๔	๘	๑. ผู้บริหาร มอบนโยบายการบริหารงานอย่างมีคุณธรรมและมีความโปร่งใส ๒. ผู้บริหาร ประกาศเจตนารมณ์นโยบาย No Gift Policy ขององค์กรและหน่วยงาน โดยจัดทำโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ประกาศฯ ในเว็บไซต์หลักขององค์กร	บุคลากรราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ทุกคน

๓. ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง/เหตุการณ์เสี่ยง	โอกาส	ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการป้องกันการทุจริต/ แผนบริหารความเสี่ยง	หน่วยงานรับผิดชอบ
๒	ความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	ไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรได้รับทราบ รอบระยะเวลาของการขออนุมัติการศึกษาให้ครอบคลุมทุกส่วนงาน	๒	๕	๑๐	ประกาศทางอินเทอร์เน็ต ให้ผู้ที่ต้องการขออนุมัติการศึกษาในแต่ละรอบ ยื่นเรื่องเพื่อขออนุมัติ และให้คณะกรรมการกลั่นกรองฯ พิจารณาอนุมัติการศึกษาให้ครอบคลุมทุกส่วนงาน	คณะกรรมการกลั่นกรองทุกส่วนงาน, ฝ่ายสารบรรณและธุรการกลาง

๔. ด้านการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ที่	ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยง/เหตุการณ์เสี่ยง	โอกาส	ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการป้องกันการทุจริต/ แผนบริหารความเสี่ยง	หน่วยงานรับผิดชอบ
๓	การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์(Specification) ที่จัดซื้อจัดจ้างให้พวกพ้องได้เปรียบหรือชนะการประมูล (มีการล็อกสเปกวัสดุที่ทำให้ไม่เกิดการแข่งขัน)	บุคลากรไม่ปฏิบัติตามแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง พ.ศ. ๒๕๖๒	๑	๕	๕	ประกาศนโยบาย แนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง	ฝ่ายจัดซื้อจัดจ้าง

๓.๖ การดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

การดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต หรือสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตระดับหน่วยงานในแต่ละปีงบประมาณกำหนดให้หน่วยงานรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ปีละ ๒ ครั้ง คือ รอบ ๖ เดือน และ ๑๒ เดือน เพื่อจัดทำสรุปข้อมูลผลการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงฯ และนำผลมาใช้ในการพิจารณาปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงฯ ของปีต่อไป

๓.๗ การติดตามประเมินผล

ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ จะต้องจัดให้มีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรด้านบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ในส่วนของการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงระดับหน่วยงานในแต่ละปีงบประมาณ กำหนดให้หน่วยงานรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ปีละ ๒ ครั้ง คือ รอบ ๖ เดือน และ ๑๒ เดือน เพื่อจัดทำสรุปข้อมูลผลการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยงฯ และนำผลมาใช้ในการพิจารณาปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงฯ ของปีต่อไป

๓.๘ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

เป็นการรายงานผลการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ได้ดำเนินการทั้งหมดตามลำดับให้ฝ่ายบริหารรับทราบและให้ความเห็นชอบดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน การรายงานผลการวิเคราะห์ ประเมิน และบริหารจัดการความเสี่ยง ว่ามีความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หรือไม่ ถ้ายังมีเหลืออยู่มีอยู่ในระดับความเสี่ยงสูงมากเพียงใด และมีวิธีจัดการความเสี่ยงนั้นอย่างไร เสนอต่อผู้บริหารเพื่อให้ทราบและพิจารณาสั่งการ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน ซึ่งหลังจากหน่วยงานทราบผลการประเมินความเสี่ยงและนำความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่ในระดับสูงมากหรือระดับสูงมากกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงแล้วจะต้องจัดทำรายงาน